

Spis treści

Przedmowa do wydania V	XVII
Wykaz skrótów	XIX
Rozdział I. Pojęcie, przedmiot, systematyka i funkcje prawa pracy.....	1
§ 1. Praca człowieka a prawo – uwagi ogólne	2
§ 2. Pojęcie, przedmiot i systematyka prawa pracy	6
I. Uwagi ogólne	6
II. Stosunki pracy	8
III. Stosunki prawne związane ze stosunkami pracy	15
IV. Systematyka prawa pracy	17
§ 3. Funkcje prawa pracy	18
§ 4. Prawo pracy w systemie prawa	21
I. Kryterium wyodrębnienia prawa pracy w systemie prawa	21
II. Stosunek prawa pracy do innych gałęzi prawa	23
1. Prawo pracy a prawo konstytucyjne	23
2. Prawo pracy a prawo cywilne	24
3. Prawo pracy a prawo administracyjne	25
4. Prawo pracy a prawo ubezpieczenia społecznego	27
5. Prawo pracy a inne gałęzie prawa	28
III. Cechy prawa pracy na tle innych gałęzi	28
Rozdział II. Zasady i normy prawa pracy	31
§ 5. Uwagi wprowadzające	32
§ 6. Klasyfikacja i rodzaje zasad prawa pracy	33
I. Kryteria wyodrębnienia	33
II. Funkcje zasad	36
§ 7. Podstawowe zasady prawa pracy	37
I. Zasada wolności pracy	37
II. Zasada poszanowania godności i dóbr osobistych pracownika	38
III. Zasady: równości i niedyskryminacji	41
IV. Zasada prawa do godziwego wynagrodzenia	46
V. Zasada prawa do wypoczynku	47
VI. Zasada prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	48
VII. Zasada zaspokajania potrzeb socjalnych, bytowych i kulturalnych pracowników	50
VIII. Zasada ułatwiania podnoszenia kwalifikacji zawodowych	50

IX. Zasada wolności koalicji	51
X. Zasada partycypacji	53
XI. Zasada nadzoru i kontroli nad warunkami pracy	53
XII. Zasada uprzywilejowania pracownika – rodzaje norm prawa pracy	54
§ 8. Zasady-metanormy prawa pracy – stosowanie przepisów Kodeksu cywilnego do stosunków pracy	60
Rozdział III. Źródła prawa pracy	63
§ 9. Pojęcie, rodzaje, systematyka i hierarchia źródeł prawa pracy	64
I. Uwagi wstępne	64
II. Rodzaje i systematyka źródeł prawa pracy	65
III. Hierarchia źródeł prawa pracy	68
§ 10. Międzynarodowe i europejskie źródła prawa pracy	70
I. Miejsce prawa międzynarodowego i europejskiego w systemie źródeł prawa pracy. Uwagi wstępne	70
II. Miejsce prawa europejskiego w systemie źródeł prawa pracy	71
III. Międzynarodowe prawo pracy	72
IV. Europejskie prawo pracy	77
§ 11. Krajowe źródła prawa o charakterze powszechnie obowiązującym	81
I. Uwagi wstępne	81
II. Ogólne źródła prawa stosunku pracy	83
III. Pragmatyki pracownicze	84
IV. Źródła zbiorowego prawa pracy	86
V. Źródła prawa nadzoru nad warunkami pracy i prawa o promocji zatrudnienia	87
§ 12. Specyficzne źródła prawa pracy	88
I. Uwagi wstępne – kontrowersje wokół normatywnego charakteru specyficznych źródeł prawa pracy	88
II. Układy zbiorowe pracy	91
1. Pojęcie i rodzaje układów	91
2. Zakres podmiotowy układu	92
3. Strony układu	93
4. Zakres przedmiotowy (treść) układów	96
5. Zawarcie i rejestracja układu	97
6. Utrata mocy obowiązującej, zmiany i zawieszenie układu	99
III. Porozumienia zbiorowe	100
IV. Regulaminy pracy	102
1. Uwagi wstępne	102
2. Treść regulaminu pracy	103
3. Tryb wprowadzania regulaminu pracy i jego wejście w życie	104
4. Zmiany regulaminu pracy	105
V. Regulaminy wynagradzania	105
1. Uwagi wstępne	105
2. Treść regulaminu wynagradzania	106

3. Tryb wprowadzania regulaminu wynagradzania i jego wejście w życie	106
4. Zmiany regulaminu wynagradzania	108
VI. Inne regulaminy	108
VII. Statuty	109
Rozdział IV. Charakterystyka stosunku pracy	111
§ 13. Pojęcie i charakter prawny stosunku pracy	111
I. Uwagi wstępne – od najmu pracy do najmu pracownika	111
II. Pojęcie i rodzaje stosunku pracy	113
III. Charakter prawny stosunku pracy – istota pracowniczego podporządkowania	116
§ 14. Usługi, praca, służba – stosunek pracy a niepracownicze stosunki zatrudnienia	119
§ 15. Strony stosunku pracy	122
I. Pracownik	122
II. Pracodawca	128
1. Uwagi wstępne – koncepcje teoretyczne pracodawcy	128
2. Pojęcie pracodawcy	130
3. Osoba lub organ reprezentujący pracodawcę	134
4. Pracodawca a zakład pracy	135
5. Zmiana pracodawcy przy zachowaniu tożsamości stosunku pracy	137
Rozdział V. Nawiązanie umownego stosunku pracy	139
§ 16. Uwagi wstępne	139
§ 17. Pojęcie i rodzaje umów o pracę	141
§ 18. Forma umowy o pracę	145
§ 19. Treść umowy o pracę	145
§ 20. Zawarcie umowy o pracę	148
Rozdział VI. Ustanie umownego stosunku pracy	152
§ 21. Wprowadzenie. Zagadnienia problemowe i pojęciowe	153
I. Uwagi ogólne i rys historyczny ochrony trwałości umownego stosunku pracy	153
II. Ochrona trwałości stosunku pracy w Europie i Stanach Zjednoczonych. Zagadnienie powszechnej ochrony trwałości stosunku pracy	155
III. Zakaz arbitralnego rozwiązania stosunku pracy jako ogólna zasada europejskiego prawa pracy	157
IV. Podstawy aksjologiczne ochrony trwałości stosunku pracy	158
V. Zagadnienia terminologiczne	159
§ 22. Rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron	161
§ 23. Forma, sposób i tryb rozwiązania umowy o pracę	162
I. Forma czynności prawnych skutkujących rozwiązaniem umowy o pracę	162
II. Skutki niezachowania formy pisemnej wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	163

III. Sposób i data złożenia wypowiedzenia i rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia	165
IV. Konsultacja rozwiązania umowy o pracę ze związkiem zawodowym	166
§ 24. Wypowiedzenie umowy o pracę	170
I. Pojęcie i treść wypowiedzenia	170
II. Okres i termin wypowiedzenia	172
III. Wypowiedzenie przez pracodawcę umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	174
1. Obowiązek uzasadnienia wypowiedzenia. Konstrukcja prawna	175
2. Relacje pomiędzy klauzulą „wypowiedzenia nieuzasadnionego” a klauzulami „zasad współzycia społecznego” oraz „społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa”	177
3. Kryteria i przyczyny wypowiedzenia	179
3.1. Zasada <i>ultima ratio</i> wypowiedzenia umowy o pracę....	185
3.2. Okoliczności dotyczące sytuacji rodzinnej i osobistej pracownika	186
IV. Wypowiedzenie przez pracodawcę terminowych umów o pracę	186
1. Wypowiedzenie umowy zawartej na okres próbny	186
2. Wypowiedzenie umowy o pracę zawartej na czas określony	187
V. Wypowiedzenie umowy o pracę przez pracownika	187
§ 25. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	187
I. Uwagi ogólne	187
II. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracodawcę	188
1. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika	189
1.1. Rozwiązanie umowy z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych	190
1.2. Rozwiązanie umowy z powodu popełnienia przestępstwa przez pracownika.....	194
1.3. Rozwiązanie umowy z powodu utraty przez pracownika uprawnień koniecznych do wykonywania pracy na zajmowanym stanowisku.....	196
1.4. Termin na bezzwłoczne rozwiązanie umowy.....	197
2. Rozwiązanie przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z przyczyn niezawinionych przez pracownika	198
3. Obowiązek ponownego zatrudnienia pracownika po powrocie do pracy	200
III. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika	200

1. Rozwiązanie umowy z powodu szkodliwego wpływu na zdrowie pracownika	201
2. Rozwiązanie umowy z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracodawcy	202
§ 26. Prawo pracownika do odwołania się od rozwiązania umowy o pracę i ciężar dowodu	204
§ 27. Szczególna ochrona trwałości stosunku pracy	205
§ 28. Zwolnienia grupowe	210
I. Uwagi ogólne	210
II. Zakres podmiotowy i przedmiotowy ustawy o zwolnieniach grupowych	211
III. Pojęcie zwolnienia grupowego	211
IV. Przyczyny niedotyczące pracownika	212
V. Procedura zwolnienia grupowego	212
VI. Porozumienie (regulamin) w sprawie zwolnień grupowych ..	214
VII. Uchylenie szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy	214
VIII. Zwolnienia z powodu upadłości i likwidacji pracodawcy	215
IX. Świadczenia należne pracownikom z tytułu zwolnień grupowych	216
X. Roszczenie o ponowne nawiązanie stosunku pracy	217
§ 29. Sankcje i roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umowy o pracę	217
I. Ogólnie o skutkach wadliwych czynności stron	217
II. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	219
1. Roszczenia z tytułu wadliwego wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony	219
1.1. Roszczenie o uznanie bezskuteczności wypowiedzenia, przywrócenie do pracy oraz o wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy	219
1.2. Roszczenie o odszkodowanie	222
1.3. Odszkodowanie zastępcze (<i>facultas alternativa</i>)	224
1.3.1. Zarzut braku możliwości lub celowości przywrócenia do pracy	224
1.3.2. Sprzeczność przywrócenia do pracy z zasadami współżycia społecznego i społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa	225
2. Roszczenia z tytułu wadliwego wypowiedzenia umów terminowych	226
III. Roszczenia pracownika z tytułu wadliwego rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę bez wypowiedzenia	227
1. Roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umowy zawartej na czas nieokreślony	227
2. Roszczenia z tytułu wadliwego rozwiązania umów terminowych	227

IV. Roszczenia pracownika z tytułu naruszenia przez pracodawcę przepisów regulujących wygaśnięcie umowy o pracę	228
V. Roszczenia pracodawcy z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę przez pracownika	228
§ 30. Wygaśnięcie umowy o pracę	229
Rozdział VII. Zmiany stosunku pracy	232
§ 31. Wprowadzenie	232
§ 32. Zmiana podstawy prawnej stosunku pracy	234
§ 33. Zmiana pracodawcy	235
I. Przejście zakładu pracy na innego pracodawcę	235
1. Regulacje prawne i ich <i>ratio legis</i>	235
2. Pojęcie zakładu pracy, części zakładu pracy oraz przejścia w rozumieniu art. 23 ¹ KP i dyrektywy 2001/23/WE	236
3. Podstawy prawne i data przejścia	241
4. Ogólne skutki prawne przejścia i odpowiedzialność pracodawców za zobowiązania	243
5. Rozwiązanie stosunku pracy przez pracownika za uprzedzeniem	245
6. Skutki prawne przejścia wobec pracowników zatrudnionych na podstawie pozaumownych stosunków pracy	246
7. Obowiązki informacyjne i negocjacyjne pracodawców	246
II. Zmiana pracodawcy w wyniku zmian normatywnych oraz na podstawie jednostronnych decyzji pracodawcy	247
§ 34. Zmiana treści umownego stosunku pracy	248
I. Wprowadzenie	248
II. Porozumienie zmieniające	249
III. Wypowiedzenie zmieniające	249
1. Konstrukcja prawna i zakres	249
2. Warunki braku wadliwości i skutki wypowiedzenia zmieniającego	250
3. Przedmiot wypowiedzenia	252
4. Ochrona przed zmianą treści stosunku pracy i roszczenia pracownika z tytułu wadliwego wypowiedzenia zmieniającego	253
IV. Zmiany normatywne treści umownego stosunku pracy	257
V. Zmiana treści umownego stosunku pracy na podstawie innych niż wypowiedzenie zmieniające jednostronnych czynności pracodawcy	259
1. Czasowe powierzenie innej pracy	259
2. Przeniesienie do innej pracy	262
§ 35. Zmiana treści pozaumownych stosunków pracy	263
§ 36. Zawieszenie stosunku pracy i stan nieczynny	266
Rozdział VIII. Pozaumowne stosunki pracy	269
§ 37. Uwagi wstępne	270
§ 38. Stosunki pracy z powołania	270

I. Zakres podmiotowy stosunków pracy z powołania	270
II. Charakter prawny aktu powołania	272
III. Cechy charakterystyczne stosunków pracy z powołania	273
§ 39. Stosunki pracy z mianowania	274
I. Uwagi wstępne	274
II. Zakres podmiotowy stosunków pracy z mianowania	275
III. Charakter prawny aktu mianowania	275
IV. Cechy charakterystyczne stosunków pracy z mianowania	277
§ 40. Stosunki pracy z wyboru	278
§ 41. Spółdzielcze stosunki pracy	279
Rozdział IX. Praca tymczasowa i telepraca jako elastyczne i nietypowe formy zatrudnienia	281
§ 42. Pojęcie elastycznych form zatrudnienia pracowniczego	283
§ 43. Koncepcja <i>flexicurity</i>	283
§ 44. Typowe i nietypowe formy zatrudnienia pracowniczego	285
§ 45. Praca tymczasowa	286
I. Ogólna charakterystyka pracy tymczasowej i najważniejsze definicje	286
II. Zasady zatrudniania pracowników tymczasowych i kierowania tych pracowników do wykonywania pracy tymczasowej	293
III. Realizacja i ustanie zatrudnienia tymczasowego	296
§ 46. Telepraca	299
I. Uwagi wprowadzające i kluczowe pojęcia	299
II. Warunki stosowania telepracy przez pracodawcę	301
III. Praca zdalna podczas pandemii COVID-19	304
Rozdział X. Wynagrodzenie za pracę	305
§ 47. Pojęcie i charakter prawny wynagrodzenia	305
I. Cechy i definicja wynagrodzenia za pracę	305
II. Funkcje wynagrodzenia za pracę	308
§ 48. Podstawy prawne wynagrodzenia	310
I. Ogólne podstawy ustalania wynagrodzenia	310
II. Podstawy prawne wynagrodzenia w sytuacjach szczególnych	313
§ 49. Metody ustalania wynagrodzenia i systemy wynagradzania	313
§ 50. Składniki wynagrodzenia	318
I. Składniki wynagrodzenia jako element polityki kadrowej	318
II. Wynagrodzenie minimalne	319
III. Wynagrodzenie zasadnicze	321
IV. Dodatki, premie i nagroda jubileuszowa	321
§ 51. Ochrona wynagrodzenia za pracę	323
I. Środki ochrony wynagrodzenia za pracę	323
II. Środki ochrony wynagrodzenia w sytuacjach kryzysowych	324
III. Wylączenie zrzeczenia się prawa do wynagrodzenia	325
IV. Zawieszenie lub obniżenie wysokości wynagrodzenia w sytuacjach kryzysowych	326

V. Termin, miejsce i czas wypłaty wynagrodzenia	327
VI. Pieniężna forma wynagrodzenia	329
VII. Odliczenia i potrącenia z wynagrodzenia za pracę	330
VIII. Kwota wolna od potrąceń	332
§ 52. Świadczenia majątkowe związane z pracą niestanowiące wynagrodzenia	334
§ 53. Ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy	335
Rozdział XI. Obowiązki pracodawcy i pracownika	339
§ 54. Uwagi ogólne	340
§ 55. Obowiązki pracodawcy określone w art. 94 KP	341
§ 56. Obowiązek przeciwdziałania mobbingowi	352
§ 57. Obowiązek pracodawcy wydania świadectwa pracy	358
§ 58. Obowiązki pracownika określone w art. 100 KP	364
§ 59. Zakaz konkurencji	368
Rozdział XII. Czas pracy	376
§ 60. Źródła regulacji czasu pracy	377
I. Polskie regulacje czasu pracy	377
II. Międzynarodowe i unijne regulacje czasu pracy	377
§ 61. Pojęcia i instytucje dotyczące czasu pracy	378
I. Czas pracy	378
II. Wymiar czasu pracy	381
III. Norma czasu pracy	382
IV. Niepełny wymiar czasu pracy	383
V. Pięciodniowy tydzień pracy	386
VI. Okres rozliczeniowy	387
VII. Doba pracownicza i ruchomy czas pracy	388
VIII. Praca zmianowa	389
IX. Rozkład czasu pracy	390
X. System czasu pracy	392
XI. Praca w nocy	393
XII. Dyżur	393
XIII. Podróż służbowa	395
§ 62. Odpoczynek dobowy i tygodniowy	397
I. Uwagi wstępne	397
II. Odpoczynek dobowy	397
III. Odpoczynek tygodniowy	398
§ 63. Systemy czasu pracy	399
I. Uwagi wstępne	399
II. Podstawowy czas pracy	399
III. Równoważny czas pracy	400
IV. Skrócony czas pracy	401
V. Zadaniowy czas pracy	403
VI. Czas pracy w ruchu ciągłym	404
§ 64. Praca w dni wolne od pracy	405

I. Uwagi wstępne	405
II. Praca w dzień wolny od pracy z tytułu przeciętnie 5-dniowego tygodnia pracy	406
III. Praca w niedziele i święta	407
§ 65. Rekompensowanie pracy w nocy	410
§ 66. Praca w godzinach nadliczbowych	411
I. Pojęcie i przesłanki zlecenia pracy w godzinach nadliczbowych	411
II. Limity godzin nadliczbowych	414
III. Praca w godzinach nadliczbowych w niepełnym wymiarze czasu pracy	415
IV. Rekompensowanie pracy w godzinach nadliczbowych	415
§ 67. Czas pracy osób na stanowiskach kierowniczych	419
§ 68. Ewidencja czasu pracy	422
Rozdział XIII. Urlopy pracownicze	424
§ 69. Uwagi ogólne	425
§ 70. Urlopy wypoczynkowe	426
I. Pojęcie i charakter prawny urlopu wypoczynkowego	426
II. Nabycie prawa do urlopu wypoczynkowego. Wymiar urlopu wypoczynkowego	428
III. Sposób realizacji prawa do urlopu wypoczynkowego	439
IV. Świadczenia przysługujące z tytułu urlopu wypoczynkowego	448
§ 71. Urlop bezpłatny	452
Rozdział XIV. Uprawnienia pracownika związane z rodzicielstwem	457
§ 72. Uwagi ogólne	457
§ 73. Zakaz zatrudniania kobiet w ciąży oraz karmiących piersią przy pracach uciążliwych, niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia, mogących mieć niekorzystny wpływ na ich zdrowie, przebieg ciąży lub karmienie piersią	462
§ 74. Uprawnienia przysługujące w okresie ciąży	463
§ 75. Uprawnienia przysługujące w związku z wychowywaniem dziecka	473
Rozdział XV. Zatrudnianie młodocianych	488
§ 76. Uwagi ogólne	488
§ 77. Pojęcie młodocianego	492
§ 78. Warunki dopuszczalności zatrudniania młodocianych	494
§ 79. Przygotowanie zawodowe młodocianych	495
§ 80. Obowiązek dokształcania	499
§ 81. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe	500
§ 82. Szczególna ochrona zdrowia młodocianych	501
§ 83. Urlopy wypoczynkowe młodocianych	505
Rozdział XVI. Powszechna ochrona pracy	506
§ 84. Pojęcie ochrony pracy	506

§ 85. Podstawy prawne	507
§ 86. Obowiązki pracodawcy w zakresie ochrony pracy	509
I. Charakterystyka obowiązków pracodawcy	509
II. Rodzaje obowiązków pracodawcy	510
§ 87. Obowiązki innych podmiotów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy	519
§ 88. Środki realizacji prawa pracownika do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy	521
§ 89. Wewnętrzne (zakładowe) instytucje ochrony pracy	523
I. Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	523
II. Konsultacje oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	527
§ 90. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	528
I. Pojęcie wypadku przy pracy	528
II. Tryb ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy	532
III. Pojęcie choroby zawodowej	534
IV. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	538
1. Prawo do świadczeń i ich rodzaje	538
2. Utrata prawa do świadczeń	540
3. Zbieg tytułów do świadczeń wypadkowych z innymi tytułami	542
4. Świadczenia uzupełniające	542
5. Odszkodowanie za przedmioty utracone	543
Rozdział XVII. Nadzór nad warunkami zatrudnienia	544
§ 91. Uwagi ogólne	544
§ 92. Państwowa Inspekcja Pracy	546
§ 93. Społeczna inspekcja pracy	553
Rozdział XVIII. Odpowiedzialność pracownicza	557
§ 94. Uwagi ogólne	558
§ 95. Odpowiedzialność porządkowa	559
§ 96. Odpowiedzialność dyscyplinarna	567
§ 97. Odpowiedzialność materialna	571
Rozdział XIX. Zbiorowe prawo pracy	588
§ 98. Ogólna charakterystyka zbiorowego prawa pracy	589
I. Przedmiot zbiorowego prawa pracy	589
II. Podmioty zbiorowego prawa pracy	590
III. Zbiorowe prawo zatrudnienia	591
§ 99. Związki zawodowe	593
I. Uwagi wstępne	593
II. Wolności związkowe	595
III. Struktury związków zawodowych	599
IV. Utworzenie związku zawodowego	601
V. Cele, zadania i uprawnienia związków zawodowych	602

VI. Status prawny zakładowej (międzyzakładowej) organizacji związkowej	604
§ 100. Pozazwiązkowe przedstawicielstwo pracowników	608
I. Przedstawicielstwa zinstytucjonalizowane	608
1. Rady pracowników	608
2. Europejskie rady zakładowe i inni przedstawiciele załóg w przedsiębiorstwach ponadnarodowych	610
3. Rady pracownicze w przedsiębiorstwach państwowych	613
II. Przedstawicielstwo niezinstytucjonalizowane	614
§ 101. Organizacje pracodawców	615
§ 102. Rozwiązywanie sporów zbiorowych	616
I. Uwagi wstępne	616
II. Pojęcie, przedmiot i strony sporu zbiorowego	617
III. Procedura rozwiązywania sporu zbiorowego – rokowania, mediacje i arbitraż społeczny	618
IV. Strajk	620
§ 103. Dialog trójstronny	622
Rozdział XX. Rozwiązywanie sporów i przedawnienie roszczeń ze stosunku pracy	625
§ 104. Uwagi wstępne i terminologiczne	626
§ 105. Polubowne rozwiązywanie sporów ze stosunku pracy	628
§ 106. Uгода w sporze ze stosunku pracy	628
§ 107. Komisje pojednawcze	632
§ 108. Sąd polubowny	636
§ 109. Rozstrzyganie spraw z zakresu prawa pracy przez sądy pracy	636
I. Ustrój sądów pracy	636
II. Sprawy z zakresu prawa pracy rozpoznawane przez sądy pracy	639
1. Sprawy o roszczenia ze stosunku pracy	640
2. Sprawy o roszczenia związane ze stosunkiem pracy	642
3. Sprawy o ustalenie istnienia stosunku pracy	643
4. Sprawy o roszczenia z innych stosunków prawnych	644
5. Sprawy o odszkodowanie z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	644
6. Sprawy niemieszczące się w definicji „spraw z zakresu prawa pracy”	644
7. Sprawy niepodlegające właściwości sądów pracy	645
III. Katalog spraw rozpoznawanych przez sądy pracy	646
1. Sprawy z powództwa pracownika	646
2. Sprawy z powództwa pracodawcy	647
3. Sprawy z powództwa związków zawodowych	647
4. Sprawy z odwołania stron układu zbiorowego pracy	647
IV. Właściwość rzeczowa i miejscowa sądów pracy	648
1. Uwagi ogólne	648
2. Właściwość rzeczowa	648
3. Właściwość miejscowa	650

4. Przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu	650
V. Postępowanie przed sądami pracy	650
1. Uwagi ogólne	650
2. Zasady postępowania odrębnego w sprawach z zakresu prawa pracy	651
2.1. Uwagi ogólne	651
2.2. Zasada szczególnej ochrony uzasadnionych interesów pracownika	651
2.3. Zasada ograniczonego formalizmu procesowego	653
2.4. Zasada szybkości postępowania	653
2.5. Zasada ugodowego załatwiania sporów	653
2.6. Zasada ograniczonej odpłatności	654
3. Koszty procesu w sprawach z zakresu prawa pracy	654
§ 110. Przedawnienie roszczeń, terminy zawite i terminy podobne do terminów zawitych	656
I. Przedawnienie roszczeń	656
II. Terminy zawite i terminy podobne do terminów zawitych	659
Rozdział XXI. Odpowiedzialność pracodawców za naruszenie przepisów prawa pracy	662
§ 111. Uwagi ogólne	662
§ 112. Odpowiedzialność majątkowa (odszkodowawcza) pracodawcy ..	663
§ 113. Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	664
§ 114. Przestępstwa przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową	670
Rozdział XXII. Promocja zatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu	673
§ 115. Problematyka społeczno-ekonomiczna bezrobocia	673
§ 116. Problematyka prawna bezrobocia	676
I. Uwagi wprowadzające	676
II. Zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu	677
III. Pojęcie bezrobotnego	680
IV. Świadczenia dla bezrobotnych	684
V. Działania na rzecz osób pozostających w szczególnej sytuacji na rynku pracy	687
Indeks rzeczowy	689